

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43
ქანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ბანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მწერა: მიიღება ქანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дრობა“.

გაზეთის ღირებულება: მთელი წელი — 8 მან., ნახევარ წლისა — 4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის — 3 მან., ერთის თვისა — 1 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვა ენებზე
ზუსტი განცხადებისა: დღიური კალენდრით — 1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე — 8 კაპ., ჩვეულებრივის კვირით — 5 კაპ., პატარა — 4 კაპ.

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათი

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდან

(ოფიციალური)

ვიზინ-ჰიოპი, 18 ოქტომბრს. 2-ს და 3-ს ოქტომბერს ჩვენს ომში მოჰქვია: მრევლის პოლკის შტაბს კაპიტანი მიხაილოვ-როსლავლევი; ქართული პოლკის შტაბს-კაპიტანი ზარაკოვსკი; ღერბენტისა პოდპორ. მაცვერი; მლისავეტოპოლის მაიორი ილკევიცი; შიზლარ-ბრებენის ყაზახთ ხორუნიე შიშინკინი; დღესტნის მესამე ცხენოსანი ირეგულიარულის შტ.-კაპიტ. მამალოვი. მოჰყვდნენ ჭრილობისაგან: მოლგის ყაზახთა პოლკის კამანდირი პოლკოვნიკი ტრუხენ-შტერნი და ძავეასიის პირველი მსროლელი ბატალიონის პრაპორშნიკი ძოვალსკი. დასტრეს: მრევლის პოლკის: ფლიგელ-ადიუტანტი პოდპოლკოვნიკი შონ-დერ-ნოხე, მაიორი თ. პუტინი, კაპიტანი სპიროვი; პორუნიკები: მაქუტაძე, სერედა, და გრაფი ქელღერი; პოდპორუნიკები: მოლიანსკი, თაფადი თარხან-მოურავი და აღამალოვი და პრაპორშნიკები: ივანოვი, ლაკაშინი, შეიდიში და ველიაშინოვი; ქართული პოლკის: კაპიტნები: ბაიერი და ლუპოლოვი; პოდპორუნიკები: ზაიცოვი და თაფადი ბარათოვი მერე და პრაპორშნიკი ანტიპენკო; ოფიცლისის პოლკის პრაპორშნიკი ნაკიტანი პიატიგორსკის პოლკის მაიორი აჭანასიევი და პორუნი. ზოლოტუზინი; მლადიკავეკაზის პოლკის მაიორი ტუშკოვსკი; ღერბენტის პოლკის: პორუნიკი თაფადი შავლენიშვილი და პოდპორუნიკები: პერედერევი, რატიანი და ტუზმინი; პირველი მსროლელი ბატალიონის: პოდპორუნიკები: ალექსევევი და ტუშკოვი და პრაპორშნიკი შმიდტი; მესამე საპერის ბატალიონის პრაპორშნიკი რანდევსკი, ნიჟეგოროდის დრაგუნის პოლკის სპარსეთის პრინცი პარუნიკი შპირმაზიმ-მირზა და მოლგის ყაზახის პოლკის ხორუნიე ტუსკაევი. შაკაწრეს: პირველი შერგის ცხენოსანი ბატარეის პოლკოვნიკი პროზირკევიჩი და ექიმი ქართული პოლკის ტუჩინსკი.

ვიზინ-ჰიოპი, 23 ოქტომბრს. ღამათ ჰასან-ძალესთან ბრძოლის დროს ჩვენ ავიყვანეთ ტყვედ: 1 ფაშა და 120-მდინ ოსმალოს სალდათი. მეორე დღეს ბრძოლის ველზე და გზაზე ჩვენ დავმარ-

ბეთ 500-მდინ დახოცილი ოსმალო და ვნახეთ დიდ-ძალი დაგდებული თოფები და ტყვია-წამალი.

შარსი სრულებით გარ-შემორტყმულია ჩვენის ჯარსაგან. დღეს შარსის სამხრეთ-აღმოსავლეთის მხრით ჩვენ ვდგამთ ზარბაზნებს.

II

დაღესტნისაკენ ანდის მახრაში ხალხის აჯანყება დამშვიდებულია; მაგრამ სამხრეთ-დასავლეთის მხრით აჯანყებულები გაჯიუტდნენ და ჯერ კიდევ თოფიარაღს არ ჰყრიან.

ბოგოტი, 21 ოქტომბრს. ღენ. ტარცევი იწერება, რომ იმან ტეტებენი აიღო. ოსმალოებს ამ ბრძოლაში 100 კაცა ეზარალათ. ამას გარდა დიდ-ძალი სურსათი და საომარი იარაღი ჩვენებს დარჩათ.

დოლნი ლუბნიკიდან ოსმალოს ჯარმა პლენოში დაიწია და ამის შემდეგ გასაგრებული ალაფი ჩვენმა ჯარმა დაიჭირა.

ჩვენმა ქვევითა ატრიალმა ლუკოვიცი აიღო ორხანისთან და შევექეთ-ფაშამ კი ორხანისაკენ დაიწია.

პარიში, 21 ოქტომბრს. ახალი სამინისტრო ჯერ ვერ შემდგარა. აღინდელი ტიერის მინისტრს პუიე-მორტიეს მისცა მაკ-მაჰონმა სამინისტროს შედგენის წინადადება. ამბობენ, რომ ეს სამინისტრო ისეთის „საქმის გაცემისაგან“ იქნება შემდგარი, რომელნიც არც ერთ პოლიტიკურ პარტიას არ ეკუთვნიანო.

პარიში, 22 ოქტომბრს. ახლანდელი სამინისტროს გაზეთი ურჩევს მარშალ მაკ-მაჰონს, რომ ზამბეტას მიანდოს სამინისტროს შედგენა იმ განზრახვით, რომ ამნაირად დააფთხოს ზომიერი რესპუბლიკები და მმართველობისაკენ მოიხზრონ ისინი.

ოქმის აგებები

აზიის ბრძოლის ველიდან

არზრუმთან წყდება ამ ჟამად ჩვენს ბრწოლის საქმე. აქ ღვეე-ბოინთან, როგორც ოფიციალურად ვიცით ერთის მხრით დგანან ის ჯარები, რომელიც, მღვინობისთვეს ავლიართან დამარცხების შემდეგ, გადარჩა მუხთარ-ფაშას, და ამას გარდა იზმაილ-ფაშის კორპუსი, რომელიც ასე მარჯვედ გაუსხლტა ხელიდამ ტერ-ლუკასოვს; მეორეს მხრით, ღენ. ბეიმანისა და ტერ-ლუკასოვის ატრიალები.

ღვეე-ბოინი, საცა ოსმალოს შეერთებული არმიები (მუხთარისა და იზმაილ-ფაშის) დგანან, მალოობი ადგილია და, როგორც იწერებოდნენ, ძალიანაც გამაგრებული აქეთ ოსმალოებსაო.

რუსის ჯარებმა, უეჭველია, სისწრაფით უნდა იმოქმედონ აქ, რომ მუხთარ-ფაშის არმიას მოსვენებისა და ახალი ჯარების მოგროვებისათვის დრო არ მისცენ. მაშა სადამე საფიქრებელია, რომ როცა ჩვენ ამ სტრიქონებსა ვსწერთ, ღვეე-ბოინთან გაცხარებული ბრძოლა უნდა იყოს გამართული.

ამ ბრძოლაზე დამოკიდებულია არზრუმის აღება და თითქმის მცირე აზიის მთელი ბრძოლის საქმეც. ღვეე-ბოინიდან არზრუმამდინ ჩვენს ჯარს ვერა დააკავენს-რა, თუკი აქ გაიმარჯვებს, რადგან ამ მანძილზე ოსმალებს არავითარი სიმავრე არა აქვთ.

ბაზეთს „Голос“ -ში დაბეჭდილია შემდეგი კერძო ტელეგრაფმა ალექსანდრა-პოლიდომ 15 ღვინობისთვეს მიღებული:

„ღენერალ-ადიუტანტის ლორის-მელიქოვის მთავარი ჯარი მდ. შარს-ჩაის ნაპირებზე და შარსის გარშემო მთებზე დგას. შარსი გარ-შემორტყმულია და ამ დღეებში ზარბაზნებს დაუშენენ.“

„ღენ. ტერ-ლუკასოვი კვალში მისდევს იზმაილ-ფაშას, რომელიც აფუჭებს თავის ჯარისათვის მომზადებულ საქმელსასამელს და საჩქაროთ მიდის არზრუმის მისაშველებლად. ღენ. ბეიმანი კი თავის ატრიალით სოღალულზე გადადის იმ გან-

ზრახვით, რომ მტერს არზრუმის გზა გადაუჭრას.

„ბაიზეთი ჩვენმა ჯარებმა დაიჭირა ხელ-ახლად. შალიზმანისა და მახთინის სანჯაყების მცხოვრებლების დაგვემორჩილენ.“

„სომხსენებულსავე გაზეთში დაბეჭდილია შემდეგი სტრიქონები იზმაილ-ფაშის უკან დაწევის შესახებ:

„მუხთარ-ფაშა 3 ოქტომბერს დავამარცხეთ. 7-ს იზმაილ-ფაშამ დაიწყო თავის ჯარით უკან დაწევა ასე, რომ ტერ-ლუკასოვს ვერცკო შეუწინაშეს ეს. მხოლოდ მეორე დღეს, 8-ს, გამოვდევნიზმაილ-ფაშას ტერ-ლუკასოვი.

„აღვიღად გასაგებია, რომ იზმაილ-ფაშა ასე მოეჩქარება მუხთარ-ფაშის არმიასთან შესაერთებლად და არზრუმის დასაცველად; მაგრამ ჩვენ მოუთმინსლად მოვევლით იმ გარემოების შეტყობა—თუ როგორ გაუშვა ის ხელიდან ასე უწყებელად და მშვიდობით დენ. ტერ-ლუკასოვმა.“

„რეიტერის სააგენტოში“ მოყვანიყვანილია 12 ლეინობისთვის არზრუმის დამ მიღებული ეს დეკლარაცია:

„პარსიდან მოვიდა აქ ამბავი, რომ 7 ოქტომბერს რუსები იერიშით მიადგნენ დასავლეთიდან პარსს და ჩახმახის ციხის აღებას დაიწყეს, მაგრამ ჩვენ (ე. ი. მ. მამლებმა) უკუვაქციეთ მტერიო.“

მფიციალურის ანგარიშით ამ თვის 13-მდინ მეროპისა და აზიის არძოლის ველზე სულ 61, 942 კაცი არის რუსების მხრით დაჭრილ-მოკლული. ამ რიცხვში არ არის მოხსენებული ჩვენი ზარანი პელიარის (2,000 კაცამდინ) და ბორანი ლიუბნაი (2,500) ბრძოლის დროს.

ვეროპის ბრძოლის ველიდან

ს. მ. ვ. ს. მორატ-ტრამბანიკა (ბოლგარიაში), 3-ს ოქტომბერს („დროების“ კორრესპონდენციის) (დასასრული).

26-ს აგვისტოს ბევრითა შეუდექით პლენენოს აღებას. ჩვენ ამ დღეს ს. ტუჩევიცში ვიდექით და მეორე დღეს, ესე იგი 27-ს მხოლოდ ზარბაზნით ბრძოლა იყო და კანტა-კუნტათ თოფითა. 29-ს წააწიეთ წინ ს. ბრესტვეცთან და შეიქნა გახურებული სროლა თოფისა და ზარბაზნისა.

ჩვენის მხრით დენერალი სკობელევი იყო, რომელსაც ნაბრძანები ჰქონდა, რომ უეჭველათ სს. პაბინისა და ბრესტვეცის შუა მარჯვენას მხრით რედუტი უნდა აეღო. მითხმეტა ათასი ქვეითი ჯარი ჰყვანდა, ისიც ნახევარზედ მეტი ყაზახის თათრობა, რომელთაც თითქმის უღალატეს კიდევ და რამთვენიმე სალდათი ოსმალებისაკენ გაიქცნენ; მაგრამ

მაინც გულადით მიუძღოდა ჯარს წინ თითონა და მართლაც აიღო ეს რედუტი მეორე დღეს 30-ს აგვისტოს. ამ დღეს მოაწვა მთელის ძალით მსმალოს სამოცი ათასი კაცი (60,000); ორი საათი როგორც იყო შეიმაგრა თავი, მოითხოვა ერთი ბრიგადა ქვეითი ჯარი მომავლეთო, მაგრამ ყური არაინ უვლა და ამ სახით დაებრუნდით უკან.

მას დღეს აქეთ როგორც იმ ალაგს ეგრეთვე მარჯვენას მხრიდანაც უყაყუნებენ პლენენოს დიდ ზარბაზნებს, მაგრამ საძრაობაც ვეღარ უყვებს და იერიშით მისვლა (ატაკა) კი ვაგლახათ ვეღარ გაუბედნათ, რადგანაც საკმაოთ მიწვა ჩვენი ჯარი: 8,100 მარცხენას მხრით მოკვდა ჩვენი ჯარი, 4,000 მარჯვენას მხრით. ამათ რაცხვში 2,000 რუმინისა.

7-ს ენკენისთვემდისინ ს. შინდოლიასა და ბრესტვეცის გარეშემო ვტრიალობდით და 7-ს ენკენისთვეს კი გადაველით ქ. სოფლის შოსეს გზაზედ და დავადექით ერთი დღე ს. ძნაიქნაში. 8-ს ენკენ გადაველით ს. სმორეტ-ბრესტენიკში ვიდრე 12-ს რიცხვამდე.

12-ს ენკენისთვეს სხვათა შორის ცხენოსანის ჯარისა წაველით ლუნახს პირას ქ. რაზოვას დასაზვერათ და აღმოჩნდა, რომ კარგათ იყენენ გამაგრებულნი, მხოლოდ ცოტა ჯარით; დაუწყეთ რუმინის ზარბაზნებით სროლა და ამ სახით დაებრუნდით უკან.

16-ს და 17-ს ს. რიბნაში ვიდექით მდინარე შიტის მარცხენას მხრით.

18-ს დილით მარტო ჩვენი პლადიკავკაზის ყაზახს პოლკი, ოსებიანათ, წაველით სოფლის შოსეს გზისკენ დასაზვერავათ და დავსდექით მსმალებისგნით დამზადებულ სანგლებზედ ს. ბორნი-ლუბნიკში.

19-ს წაველით წინა და დავადექით ს. რედომირცის მარცხენას მხრით და დავანგრავთ დიდი, თალიანი ქვეითების ხიდი მდინარე პანეგაზედ. ამავე დღეს ს. ლუკოვიცთან შეგვექნა გახურებული სროლა ჩერქეზებთან და ბაშიბუზუყებთან, რომელთაც წავართვით ხუთასი სული ძროხა, შეიდასი ცხვარი, ასიოდე ცხენი და ოცი ურემი დადებული ბარგი ტანისამოსი და სახლის ავეჯულობა.

20-ს ენკენისთვეს დავეყვით მდინარე ისკრის ხეობას და დამე ს. ჩუმაკოვცაში ვიდექით.

21-ს ისევ უკან ვაებრუნდით, მხოლოდ მეორეს მხრით მდინარე ისკრისა, და მიველით ს. ბორნაში; აქ ასიოდე ჩერქეზი შემოგვხვდა, ცხრა მოკალით, თერთმეტცი მძიმეთ დაჭრილები დარჩნენ და დანარჩენები გაიქცნენ. ჩვენ ზარალი არ მოგვსგლიო. ამავე დღეს ს.

რეცელეცზედ გადავიარეთ, აქაც შემოგვხვდნენ ჩერქეზები, მაგრამ სათოფეთ არ მოგვეყარნენ და გასვექცნენ. ამავე დღეს შუადღისას ვადმოველით ს. ლუკოვიცაში, დავწვიო აქაც დიდი ხიდი და კვალად შეგვექნა სროლა ოლონდ რეგულიარნი (მუღმისი) ცხენოსან ჯართან, რომელთაც თექვსმეტი სროლითა აქესთ თოფები დატენილი (магазинный ружья). მაგრამ ვერც არას ესენი გახდნენ, ოცამდის მოკალიდ და ეს აღნიშნული თოფებიც ჩვენ დაგვრჩა და სხვა იარაღიც ცხენებთანათ. ამ დღეს ს. ლუკოვიცაში დავდექით.

22-ს ენკენისთვეს ვადმოველით ს. რედომირცაში და მეორე დღეს იქ დავყვით.

24-ს დილით მოგვეწვა სოფილამ თხუთმეტი ათასი (15,000) ქვეითი და ცხენოსანი, აგრეთვე უკანდამ პლენენოდამ მიმავალი ჯარი, რომელნიც ორა ათას ავათმყუფს-დაჭრილებს და აცილებდნენ სოფიისკენ. ლეე იყო ნისლიანი ასე, რომ ას ნაბიჯზედ ძლიერს ერჩეოდა კაცი. ამ სახით მოგვამწყვდიეს შუაში; დაუშინეთ თოფი და ზარბაზანი, გავიკაფეთ გზა, დაებრუნდით იაკის ხეობაში და მოველით ს. ჩუმაკოვცაში. მოგვივიდა იმ დამეს კარგი ორი გოჯი მეტი თოფლი და ასე ვიყავით შექცევაში საზაფხულოს ტანისამოსით... ამეტი ცხენი მოგვიკვდა სიცივით.

25-ს ენკენ გადაველით ს. მალლანში და მეორე დღეს აქ დავრჩით. არც აქ გამოუღარნია, თოფლი და წვიმა აღმოსავლეთის ქარით ვანუწყვეტელათ ზუზუნებდა. მსმალების ჯარი და დაჭრილები, რომელნიც ჩვენ დავსტოვეთ რედომირცაში, თურმე ძალიან შევიწროებაში არიან. ცხრა მსმალო მოიყვანეს ჩვენმა რაზიებმა და ემათ გვიამბეს. აი ამ ალაგას იყო საჭირო, რომ სულ უკანასკნელათ ერთი ბრიგადა ქვეითი ჯარი მაინც ჩაეყენებინათ ჩვენებს, თუ კი უნდადოთ ოსმალების გაჭლეტა...

27-ს ვადმოველით ისევე სმორეტ-ბრესტენიკაში დასავენებლათ.

მაგრამ 1 ოქტომბერს გვიკრეს თავი და ისევ მალლანისკენ ვაგვიძახეს იმ მიზნისათვის, ვითომც მსმალოს ჯარი მოდისო ჩვენს ცხენოსანს ჯარზედ და ჩვენც მივეშველენით ჩვენს პიზია გუპარებს და ულანებს. ამავე დღეს ვადმოვეყვით ს. ბორნი-ლუბნიკსა და მსმალოს ქვეითი ჯარი ბრძანდებოდა ვაშაგრებულთა თაფიანთ სანგლებში, რომელშიაც თერამეტ ენკენისთვეს ჩვენც ვიდექით. აქედამ დაებრუნდით და ისევ სმორეტ-ბრესტენიკში მოველით და შემდეგ ამისა რა შეგვემთხვევა, ის დმერთმა უწყის.

პლევნოში ოსმალთს ჯარი მართალია ძალიან შეწუხებულები იყვნენ შიმშილით, მაგრამ თხუთმეტი ბატალიონი ქვეითი ჯარი, ორი პოლკი ცხენოსანი თავიანთ ზარბაზნებიანათ ს. ბორნი-ლუზნიკივამ მოკიდებული მოსეს გზის პლევნოვამ მარცხენა მხრის სოფლებში მოჭყენოდნენ და ორმოცი ათასი ურემი ხორბალი, ქერი, სიმინდი, თივა და სხ... მრავალი შეიტანეს პლევნოში და ცოტა არა იმედი მიეცათ გამაგრებისა და შიმშილი ვაგლახათ ვეღარა დააკლებს. შახათ როგორ და როდის ავიღებთ პლევნოს!...

ბ. ბრემელი

შრანცუზულ გაზეთს „Le Temps“-ში დაბეჭდილი კორრესპონდენცია გვაცნობებს, რომ სულეიმან-ფაშის არმიას ძალიან გამაგრებული ალაგები უჭირავს მდ. შარა-ლომის ნაპირებზე და ამ მოკლე ხანში აქ ბრძოლას მოელიან რუსის (მემკვიდრის) არმიასთანო.

ზოგიერთს ნემეცურს გაზეთებში იწერებოდნენ ამას წინათ, ეითომც სულეიმან-ფაშას ოსმალთს არმიივამ დაეთხოვრეთ ყველა ინგლისელი აფიცრები, რომელნიც ამ არმიიში მსახურებდნენო. ლონდონის გაზეთი „Standard“ გვაცნობებს ახლა, რომ ეს ამბავი ტყუილი ამბავი არისო.

ინგლისური გაზ. „Daily Telegraph“ გვაცნობებს 9 ოქტომბერს დაბეჭდილის დეპეშით:

„ოსმან-ფაშამ გამოგზავნა პლევნოვამ ვეღა ბოლგარიელები და აგრეთვე მამადიანები, რომელთაც ხნოვანობისა ანუ ავთომყოფობის გამო თოფის ხმარება არ შეუძლიანთ.

„ბუშინ მოვიდა პლევნოში ერთი ბატალიონი სტამბოლის სოჭტებისაგან (სტუნეტებისაგან) შემდგარჯარისა, რომელთაც მოიტანა თან ჩამდენიმე ათასი წყვილი საზამთრო ტანისამოსი ჯარისათვის.

საქართველო

დღიური

* * * რუსულს გაზეთს „Новости“-ში თემირ-ხან-შურადამ იწერებია, რომ რადგან ლეკების თავდასხმის შიში არის, ამი გამო აქაურ ხალხს მთავრობამ თოფები და ტყვია-წამალი დაურიგა. მარტო თემირ-ხან-შურის პროვინციაში 30 თოფი დარიგდაო.

* * * ამბობენ, რომ მცირე ახილამ გადმოსახლებულ სომხების 800 ოჯახს

მთავრობის განკარგულებით, ბოქრის ტბის ნაპირზე ეძლევათ დასახლებელ მიწა-წყალიო.

* * * ბუშინ წინ კვირას, სალამოს რეის ნახევარზე, დიდ ძალი ხალხი მოგროვილიყო ბულვარზე ბუჭყიევისა და მდივანის მაღაზიების წინ, საცა უფისოთაც მულამ დასვირნობს ხალხს; და ერთი ჩოჩქოლი და ლაპარაკი იყო. ამ ხალხის გროვის მიზეზი ის იყო შემდეგ:

მანკელოვის მაღაზიის ქვეით ზედ ქაშვეთთან ერთი მენახშირე მონავალა. ამას დასცემია ოთხი ვლარ ჩერქეზიანი ავაზაკი, რომელთაც უტაცნიათ იმისთვის ხელი და ვერცხრის ქამრის წართმევა განუზრახავთ. მაგრამ მენახშირე არ დანებებია; ავაზაკებს ხანჯალი; უხმარიათ; დაუკრავთ ერთი, მენახშირე გაქცეულა ბულვარისაკენ, ავაზაკები გამოსდევნიდნენ, ერთიც კიდევ დაუკრავთ ხანჯალი და ორჯერაც რევოლვერის ტყვია მიუყოლებიათ. თავ-გაჩენილი მენახშირე ამოვარდნილა ბულვარზე ყვირილით, „მიშველეთო!“ და ავაზაკებს კი მშვიდობით ბაზზე გაუვლიათ და წასუდნ.

ნმგევარი საათის შემდეგ ამ შემთხვევისა გავიარეთ ჩნენ ბულვარზე მთელი ტროტრუარი მანველოვის მააზიის წინ სისხლით იყო მოსვრილი.

სად იყო ნეტავი, ამ დროს ჩვენი პოლიცია?!

„დროების“ კორრესპონდენცია

დ. ხონი, 10 ოქტომბერს. ამ უკანასკნელმა ნახევარ წელიწადმა მხიარულათ არ ჩაიარა როგორც საზოგადოთ მრთელი იპერეთისათვის, აგრეთვე ჩვენი ხონელებისათვისაც. ნამეტნავათ საძაველ მდგომარეობაში ჩააგდო საბრალო დაბალი ხალხი. ამ თვეებში მათ ოჯახობას მოედო ის საზოგადო სენი, რომელსაც თითქმის ყოველი კუთხივამ უჩივოდენ (წითელა და მუცელა); ამ თვეებშიდევ შამოუეილათ ნამუშავერის სიძვირე; ამ თვეებში მათს პირუტყეს დაერიკა კიდევ მეორე საზოგადო ჭირი და ამავს რომ კიდევ დავსძინოთ შინაური ორ ფენის ჭირი — როგორათაც ქათმის, ინდაურის და ბატის, მაშინ უფრო კარგი წარმოსადგენი იქმნება მათი სიწყალი მდგომარეობა.

ბევრი იმსხვერპლა, განსაკუთრებით ბავშვები, იმ შეჩვენებულმა მუცელამ და არც ნაკლები მისმა „ძალათ-ეკიმებმა: ბარქაიამ და მეტი გვარი ჯაკუშვილი, ხარაზოვა და ეკიმბაშმა და წინასასარმეტყველმა ტუჭავამ. მაგრამ ამათ ვინაობაზე და მათს ცრუ ექიმობაზე სხვა უფრო მარჯვე დროს მოგახსენებთ. ხონის არე-მარეზე დვირათლა გაიგო-

ნებთ აკენის ბავშვის ქყვილს, მაგრამ არც დიდრონებისათვის დასჯილია ჩელი.

მხლა მოუბრუნდეთ ისევ ცოცხლებს და მათს მოქმედებას. მე მახსოვს, ამ ორი-სამი წლის განმავლობაში, აქ ხონში აპირებდენ წყლის გამოყენას, რომელიც დიდს და გამოუთუქმელს სარგებლობას მოუტანდა აქაურ მცხოვრებლებს რადგანაც ეს ჩვენი პატარა ქალაქი მოკლებულია წყალს.

ამ საგანზედ, როგორც მახსოვს, პროექტიც დაწერინეს უ. ბ. შ—ვილს; მაგრამ რა იმოქმედა ამ პროექტის დაწერამ არც არა ვიცით და არც არა სჩანს. მხოლოთ ეს კი მახსოვს, რომ ამ დროსშექნეს ერთი აყალ-მაყალი და ვაი ვავლახი. ზოგი ამბობდა, რომ ამ მომავალ გამოსაყენ წყალზედ შესაძლებელი იქმნება წისქვილები გაკეთდეს და თუ მომეტებული ნაწილი დამენიშნება, მაშინ დავთანხმდებო; ეს რომ ახლანდელთა წისქვილების მეპატრონეებთა გაიგეს, იმათ რასაკვირველია, თავის მხრით მოიწადინეს რითაც შეიძლებოდა, რომ ამ მომავალს წყალს უეჭველად მის ეზოში გაველო; ზოგი რას ამბობდა და ზოგი რას, და ყველა ამისთანა მოთხოვნისების გამო კადევაც მოიშალა ჯერჯერობით ეს სასარგებლო საქმე.

მთელი ხონის ღუქნები და სახლები თითქმის ხის შენობაა, და ერთი ცეცხლი რომ გაჩნდეს, ისე გადაიწვება მთელი ქალაქი, რომ ერთ მეჭა წყალსაც ვერ იშოვნენ გასაქრობათ. თუ სხვა არა, ეს გარემოება მაინც უნდა მოიგონონ ხონელებმა და ერთი რამ მოახერხონ წყლის გამოსაყენათ მით უფრო, რომ ეს ძვირად არ დაჯდება.

X

ნარკვი

ამ ჩამდენიმე დღის წინათ პარიჟში მოკვდა ერთი შეძლებული ვაჭარი, რომელმანც თავის ჭირის-უფლებს ანდერძში სთხოვა, რომ მე, უეჭველად, იმ ჩემს ზანდუკში ჩამდევით, რომელმანც სამჯერ შემომატარა მთელი ხმელეთი, და ისე დამხარხეთო. ნათესავებმა მოინდომეს მიცვალებულის უკანასკნელი ნების ასრულება, მაგრამ პატრებმა არ მისცეს ნება და ამის გამო იძულებული შეიქნენ, რომ უბრალო კუბოში ჩავდეთ და ისე დაესაფლავებინათ. ზანდუკი კი მაინც საფლავში ჩაატანეს!

* * *

მით ბერლინელ ნემეც, ძალი ჰყავდა. რადრან ეს ძალი დაბერებული იყო და პატრონსაც მობერდა, დაღრჩობა მოინდომა. ჩაჯდა ნავში, მოაბა ყელზე თოკით დიდი ქვა ძაღლს და როცა შუა წყალში შეცურა, გადააგდო. ძაღლი, რასაკვირველია, დასძირა წყალში; მაგრამ თოკი გაწვევტილიყო და ცოტა ხანს შემდეგ ძაღლმა ამოცურა და პირ-და-პირ თავის პატრონის ნავი-

საკენ გამოსწია. სამჯერ ჰკრა აჰან ხელი და გა-
ისროლა შუა მდინარისაკენ. მეოთხეჯერ ერთობ
შორს გადაწვდა, ნაგი გადუბრუნდა და ეს კაციც
წყალში ჩავარდა. ძალმა, მოძულეებულმა, იმ წამ-
სვე სტაცა კბილები თავის ლუჯულო პატრონს და
იმდენი ეწვალა, რომ ნაპირზედ დაათრია...

* * *

ამერიკიდან იწერებინან, რომ იქითკენ წვდის
ისეთი უხვი მოსავალი არის სინინდისა, რომ არა
თუ მართა ამერიკის ქვეყნებს, მთელს მეროპა-
საც ეყოფა არაჲს გამოსახდელად და სხვა ყო-
ველ-გვარი საჭაროებისთვისა.

განცხადებანი

მიუხედავად

სასესებელი ფული

იმ პირობით რომ მოვალემ გუდამ
კვირას ანუ თვეში გადაიხადოს ნაწილ-
ნაწილად. უფრო დაწვრთვებული პი-
რობების შეტყობა ბუღალკოსისთან,
პროფიტორის ხელზე, ზუბალკოსის სახ-
ლებში, მარშვის ფესხაკლის მალაზია-
ში, მუდამ დღე დღის 9 საათიდან
ნაშუადღევს პირველ საათამდინ.

(3-1)

სხვა-და-სხვა ღირსებისა და გვარის
ქაღალდები

შეიძლება იყიდოს მსურველმა მილიამი-
ნოვის ქუჩის კუთხეში, გაზეთის „დავკა-
ზის“ კანტორის გვერდით, ხოსროვის
სახლებში.

(3-1)

ჭუთაისში, გუბერნიის ტიპოგრაფიაში
იბეჭდება და ამ დღეებში გამოვა
„ტოლი თუ გინდა, ეს არის“!
ერთ-მოქმედებიანი ვოდევილი ვას.
აბაშიძისა.

ქართული სახალხო სიმღერები

შეგროვილი და გამოცემული
ზაქ. ჭიჭინაძისაგან.
წიგნი პირველი.

შასი ყველგან ერთი შაურა

იბეჭდება და მალე გამოვა

ლექსი

თ. ი. ზ. ჩოლოყაშვილის

გარდაცვალებასად

თავის სურათით

თქმული

დავით ბივიშვილისაგან
ისუიდება სხვა და სხვა წიგნის მალა-
ზიებში.

შასი ყველგან ორი შაურა.

გლოვა

ირაკლი მორისა

თქმული სოლომონ მსაჯულისაგან
ბამოცემული ზაქარია ჭიჭინაძისაგან
ისუიდება მართანოვი წიგნის მალაზიაში,
შასი ერთი შაურა

მასწავლებელს ძალს ჰსურს აიყვან-
ნოს ყმაწვილები მოსამზადებელად პირ-
ველის და მეორის კლასისათვის.

პირველი: მთაწმინდის ქუჩა, საბინ-ბუ-
სიის სახლებში, № 13.

„ქარაქანიანი“

ზაოვიდა და ისუიდება, ტფილისში:
მელქიშვილის სტამბაში და სხვა წიგნი
მალაზიებში. სპარსულადგან ქართულს
ენაზე ნათარგმნი თავის სურათებით. შა-
სი 40 კაპ. (ორი აბაზი). აგრეთვე ისუიდ-
ება ზემოხსენებულ ადგილებში I, II, III,
და IV კარი შარამიანისა.

ჭუთაისში: გუბერნიის სტამბაში
სეიმონ ჩომახიძესთან.

თფილისის სამკურნალო

(4-ს აპრილის სახსოვრად)

ქრევის მადანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.
ავთმოფეხს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას
გარდა, დღის 8 საათიდან დღისვე 10 სა-
თიდან.

მ. რ. შაბათს: ექიმი მინკევიჩი — ხირურგიულ
ავთმოფეხისათვის, ბარაუტევიჩი და ლისიცი
— შინაგანი ავთმოფეხისათვის. **ნიკოლოზ**
სამშაბათს: მერმიშვილი და მარკაროვი —
შინაგანი ავთმოფეხისათვის, მამამშვილი — თვა-
ლის ექიმი.

მ. თ. შაბათს: ლისიცი — შინაგანი ავ-
თმოფეხი, მთუჩარიანცი — ვენერიული ავთმოფეხის-
ათვის.

ხუთშაბათს: მერმიშვილი — შინაგან ავთმოფე-
ხისათვის.

პარასკევს: ლისიცი და მარკაროვი —
შინაგანი ავთმოფეხისათვის და მინკევიჩი —
ხირურგიულისთვის.

შაბათს: მერმიშვილი და მარკაროვი — შინა-
განი ავთმოფეხი, მთუჩარიანცი — ყურის და ხირურ-
გიულ ავთმოფეხისათვის და მამამშვილი — თვალის
ავთმოფეხის

LA VELOUTINE

(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის პულრი
(უმარილი), ბისმუტით გაკე-
თებული.

ისეთი ზედმოქმედება აქვს
ადამიანის ხორცის კანზე, რომ
აღბობს და ახალგაზდა ადა-
მიანის კანს დაამსგავსებს.

მანს ეკრება და არა სჩაბს.

შ. ძაი — გამომგონი

pommade satin

(ატლასის პომადა)

ხელების კანის რბილად შე-
სანახად; ზამთარში არ და-
უსკდება ხელის კანი, ვიდრე
ამ პომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris

156—145

რკ. გზა.	დილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა	მან. კაპ	გაზანდა	მან. კაპ
თფილისი	9 21	5 18			მ.ცი სიტყვა თფილისიდან:		პეტერბურგი 20 ლენობ.		თფილისი 24 ლენობ.	
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ჭუთაისს, ვოთს	1 —	ერთი ანეთი ლიბს:		შქვ. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	1 90
ზორი	11 58	9 43	2 40	1 23	ბორს, ლუშეთს, სიღნაღს	50	ლონდონში 24 პენსი.	78	შქვილი წითელი	1 45
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს	2 —	პარიჟში 250 სანტიმი.	81	ჭერი ფუთი	1 25
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, პარსევას	2 —	მსკონტი (სარგებლისთვის)	71	ბამბა მარგინისა, ფთ.	8 20
შვირილი	5 49		5 81	3 23	მსმალეთში, შვეიცარიაში	3 —	ბანკის ბილეთი 5%	94	— ამგროვისა, ფთ.	8 50
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	მოგვიანი (პირველისგან)	207	ბანკთელი ბანკი ფ	9 50
სამტრედია	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მოგვიანი (მეორე სესხი)	202	მატყელი თუშური ფ	7 —
ახ.-სენაკი	—		8 57	4 76	უღოშტა		ბირაოს ფურცლები:		— თარგანისა ფთ.	3 50
ფლოთი	9 40		9 75	5 42	ა) თფილისიდან: სამზღვარ		თფილ. საზენ, ბანკისა		პბრეშუმი ნუბური სტ.	3 —
					რეთ, ჭუთაისს, რუსეთს — ყო		ხვრისონის ბანკის (5%)	85	ჭონი, ფუთი	5 80
ჭუთი	9 13				კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. დ		მოხკვადის (5%)	85	ჭონის სანთელი ფუთი.	8 —
ახ.-სენაკი	—		1 18	66	მსურ. — პარასკ. და ორშ. პაბ				სტეარინის სანთელი, ფ.	12 54
სამტრედია	11 16		2 61	1 14	სამშ. და შაბ. ბ) ჭუთაისი		აქციები:		ხორცი ძროხისა, ლიტ.	54
რიონი	12 13		3 41	1 69	თფილისისა და ვოთისაკენ — ყო		მდესის სავაჭრო ბანკის	177	— ცხვრისა, ლიტრა	63
შვირილი	1 18		3 98	2 21	დღე, კვირას გარდა. მსურგეთს		ვოთი-თფილ. რკინ. გზის		სპირტი, გრადუსი	12
სურამი	5 12		1 10	5 33	ორშ. და პარასკ.		შავი ზღვის ცეცხ. გემები	527	შაქარი, ბოლოც. ფუთი	8 20
ხაშური	5 39		1 37	5 84	წიგნის გავზანა რუსეთში		პაკაზის და მერკური	225	— უხვნილი ფუთი	7 20
ზორი	7 5		4 87	3 64	და სამზღვარ გარეთ:		პირვ. საზღვევ. საზღვ.	745	შავა გრვალის, ფუთი	26 —
მცხეთა	8 50		6 59	9 8 5	ლია წიგნის	4	პეტერბ. საზღვევ. საზღ.	235	ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	12 —
თფილისი	9 31		7 56	9 75	დაპეკდილის (სამი მისხალი)	8	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	მკრო 1/2 იმპერიალი.	8 28